

Podgorica, 27.08.2012.

POSLJEDICE NEZAVRŠENOG PROCESA SUOČAVANJA SA PROŠLOŠĆU SE VRAĆAJU KAO BUMERANG

Centar za građansko obrazovanje (CGO) izražava duboku zabrinutost zbog grafita sa tekstrom „Nož, žica, Srebrenica” koji se nalazi u samom centru Podgorice, a o kojem su izvijestili i mediji.

Grafiti predstavljaju jedno od ogledala društvene zbilje. Upravo činjenica da je danas, 20 godina nakon ratova od kojih se Crna Gora sistematski ograđuje negirajući učešće u njima, ovakav grafit osvanuo u Glavnom gradu, predstavlja dokaz da se nijesmo adekvatno suočili sa prošlošću i da nije bilo dovoljno to što je Crna Gora skupštinskom deklaracijom 2009. osudila zločin u Srebrenici i 11. jul ustanovila kao Dan sjećanja na žrtve ratova 1990-ih godina u Jugoslaviji.

Grafit sa ovakvom porukom tipičan je primjer govora mržnje. Kao takav mora biti oštro osuđen, ne samo od strane predstavnika određenih političkih partija i nevladinih organizacija, već od strane društva u cijelosti. Prihvatanje tolerancije kao princip življenja i uvažavanje žrtava bez obzira na njihovu nacionalnost i druge lične karakteristike je osnova napretka u procesu demokratizacije i evropeizacije.

CGO cijeni da treba pokazati odlučnost u jasnom kvalifikovanju ovog i sličnih postupaka nezavisno od toga da li se radi o organizovanom ili pojedinačnom aktu. Dodatno, posebna je odgovornost na nadležnim organima da budu efikasni u identifikovanju počinilaca i njihovom daljem procesuiranju. Jedino na taj način će se obeshrabiti oni koji na (in)direktan način učestvuju u širenju govora mržnje ili to mogu pokušati u budućnosti. Čutanjem, i svjesno pogrešnim interpretiranjem činjenica Crna Gora, ali i ostale zemlje bivše Jugoslavije, dovele su svoja društva u situaciju da ni nakon više od 20 godina nije obezbijedena stabilnost i mir na duži rok.

Do tog cilja može se doći samo pravičnim postupcima za ratne zločine, individualizacijom krivice i utvrđivanjem činjenica o svim žrtvama. Na tome već godinama insistiraju organizacije civilnog društva u Crnoj Gori i regionu i u tom cilju su izgradile do sada najširu platformu i regionalnu koaliciju koja traži osnivanje zvaničnog tijela – REKOM-a (*Regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava na teritoriji bivše Jugoslavije 1991-2001 -REKOM*). To tijelo će obezbijediti drugačiji, jedinstven prostor da se o zločinima govorи, učи, da se pamte kako se ne bi ponovili. Dužnost je svih nas da novim generacijama u nasljeđe ostavimo činjenice i istinu kao garanciju prosperiteta, kako bi dugoročno gradili kulturu tolerancije i mira.

Mirela Rebronja
Koordinatorka programa